

Tredje næstformand (Margrete Auken):
Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Arbejds-
markedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse
mod dette forslag, betragter jeg det som vedta-
get. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

12) Første behandling af lovforslag nr. L 80:
Forslag til lov om ændring af lov om en aktiv
arbejdsmarkedspolitik og lov om arbejdsløs-
hedsforsikring m.v. (Handlingsplaner, delpe-
riode 2, afslag på tilbud, dagpengegodtgørelse
m.v.).

Af arbejdsministeren (Jytte Andersen).
(Fremsat 23/11 94).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Jens Peter Vernersen (S):

Socialdemokratiet tilslutter sig det fremsatte
forslag vedrørende ændring af lov om en aktiv
arbejdsmarkedspolitik og lov om arbejdsløs-
hedsforsikring.

Det gør vi, fordi arbejdsmarkedet har forand-
ret sig positivt under denne, men også under
den tidligere socialdemokratiske ledede regering.

I dag har vi fået de nye beskæftigelsestal:
34.000 færre er ledige fra april til oktober. Det er
et enormt stort tal. Det er resultatet af den poli-
tik, regeringen har ført. Det er et fald i arbejds-
løsheden på over 8 pct., og jeg har fået regionale
tal, der viser et fald på næsten 30 pct.

Dette store fald skyldes ikke orlov, som nogle
måske kunne tro, fordi vi samtidig har haft en
betydelig stigning i arbejdsstyrken. Jeg synes,
der er grund til, at vi glæder os over, at det går
den rigtige vej, og at det går hurtigt. Ledige
kommer i beskæftigelse!

Det er også derfor, at det er rigtigt, at vi juste-
rer arbejdsmarkedsreformen, og når den juste-
ring blev sat i gang før sommerferien, var det,
fordi vi i Socialdemokratiet troede på opsvinget.

Da vi fik den nye arbejdsmarkedsreform gæl-
dende fra 1. januar 1994, var der tale om et skift i
arbejdsmarkedspolitikken. Arbejdsmarkedsre-
formen skulle give ledige muligheder, hvor der
måske før mere var tale om restriktioner.

Man gik over til det, som vi har kaldt aktive-
ringsmodellen, hvor man før 1. januar anvendte
det, som man kalder dokumentationsmodellen
på arbejdsmarkedet. Dokumentationsmodellen
forudsatte, at den ledige skulle dokumentere råd-
dighed, og for at sikre denne rådighed skulle ar-
bejdsløshedskasserne anvende ganske perspek-
tivløse rådighedstester.

Jeg skal da også her bemærke, at før doku-
mentationsmodellen gjorde man brug af det,
man kalder daglejermodellen, hvor man daglig
måtte møde på arbejdsanvisningen – som det
hed dengang – for at høre, om der nu var arbej-
de at få.

Der er også i dag politikere, der mener, at det
måtte være den rigtige model. Det synes vi ikke
i Socialdemokratiet. Med den udvikling, der har
fundet sted på arbejdsmarkedet, er der hverken
brug for dokumentationsmodeller eller dagle-
jergebreg.

Derimod er der brug for, at vi har veluddan-
nede medarbejdere, der kan påtage sig de job,
der fremkommer på arbejdsmarkedet som følge
af det opsving, der finder sted netop nu, et op-
sving, der blev sat i gang med de initiativer, der
blev taget af den socialdemokratiske ledede rege-
ring i 1993. Det opsving fortjener at fortsætte.

Derfor skal den i øvrigt meget konstruktive
arbejdsmarkedsreform også tilrettes, så den er
parat til at løse de arbejdsmarkedspolitiske pro-
blemer, vi måtte have.

På den baggrund finder Socialdemokratiet
det rigtigt at justere retten til en handlingsplan,
så man nu får en handlingsplan efter 6 mæne-
ders ledighed, og at aftaleprincippet vedrørende
handlingsplanen fastholdes, men også kan fra-
viges, hvis det er nødvendigt på grund af ar-
bejdsmarkedspolitiske hensyn.

Som nævnt indledningsvis er arbejdsmar-
kedsreformen et skift i arbejdsmarkedspolitik-
ken, så det nu drejer sig om muligheder for den
enkelte, der har mistet sit arbejde, muligheder
for uddannelse, muligheder for tilbud, men også
om pligter og rettigheder.

Samtidig er vi tilfredse med at konstatere, at
Venstre og De Konservative efter finanslovforli-
get har tilsluttet sig arbejdsmarkedsreformen og
de intentioner, der ligger heri. Det er vi glade for
i Socialdemokratiet.

Jeg skal også bemærke – da det tidligere har
været nævnt her i dag, at jeg har omtalt Venstres
politik, og da det åbenbart er faldet Venstrepoli-
tikere for brystet – at når Venstre ikke selv om-
taler de politiske tiltag, de iværksætter over for

lønmodtagerne, så synes jeg, det er rigtigt, at vi gør det.

Der er ikke tale om at omtale noget fra forhandlinger. Det har været ganske almindeligt kendt stof, jeg har omtalt i dagspressen.

På baggrund af dette indlæg skal jeg på Socialdemokratiets vegne tilslutte mig lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Jeg ved godt, at der ikke i selve lovforslaget står noget om stramninger af rådighed. Det står i bemærkningerne. Og derfor vil jeg spørge den socialdemokratiske ordfører, om det ikke indebærer, at når Socialdemokratiets medlemmer af Folketinget skal stemme om lovforslaget, så stemmer de også om bemærkningerne til lovforslaget, og det vil sige, at man altså også stemmer om den udformning, som det har her.

Det kunne man have ladet være med, men det har man altså ikke ladet være med. Man stemmer altså også for, som det står her, at karantæneperioderne i rådighedsbekendtgørelsen skal gøres effektive, at sanktionssystemet skal udformes sådan, at den økonomiske virkning af sanktionerne ikke kan undgås bl.a. i forbindelse med ferie, at referencerammen for gentagelsesvirkning udvides fra 6 til 12 måneder, at reglerne om gyldige grunde til afslag ophører og der sker en opstramning, og at man efter 12 måneders ledighed i højere grad skal stå til rådighed for arbejdsmarkedet.

Er det ikke også det, man tager stilling til i den her forbindelse? Det står i lovforslagets bemærkninger, og så må man regne med, at formelt set er det også det, man tager stilling til – også den socialdemokratiske folketingsgruppe.

(Kort bemærkning).

Jens Peter Vernerse (S):

Man har jo næsten fremstillet det, som om der her er tale om stramninger over for de ledige, og jeg kan forstå, at hr. Aage Frandsen bidrager til den opfattelse.

Det, der ligger i de forskellige afsnit i finanslovaftalen, er egentlig præciseringer i forhold til arbejdsløshedskasserne, som først og fremmest administrerer lovgivningen.

Jeg tror, langt de fleste arbejdsløshedskasser administrerer efter de bemærkninger, der ligger, og efter den aftale, der er indgået. Det tror jeg rent faktisk, og derfor synes jeg egentlig ikke, at det bør være noget helt stort problem, at man har aftalt disse bemærkninger.

Bemærkningerne har vundet tilslutning fra folk, der arbejder med arbejdsløshedskasse-spørgsmål. Blandt andre formanden for Arbejdsløshedskassernes Samvirke, Bent Lui Nielsen, har deltaget i udformningen af det oplæg, der kommer fra Landsarbejdsrådet.

Jeg deler altså ikke helt de problemer, som hr. Aage Frandsen åbenbart har.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Jeg er ikke i tvivl om, at arbejdsløshedskasserne administrerer reglerne, som de skal administrere dem, det manglede også bare, det er deres opgave, og jeg er ikke i tvivl om, at de gør det.

Men det, det drejer sig om her, er jo på nogle punkter ikke kun præciseringer. Der er tale om ændringer i hidtidig administrativ praksis, og det er den besked, der skal sendes ud til a-kasserne. Der er på nogle områder tale om, at man siger direkte, at dér skal I gøre det på en anden måde, end I har gjort det hidtil.

Det er ikke lovstof, men det er en administrativ ændring, som det nu er meddelt og vil blive meddelt til a-kasserne at de skal administrere efter.

Så det er ikke noget med at sige, at de har gjort det sådan i forvejen. Hvis de har gjort det sådan hidtil, så har de i hvert fald administreret langt strammere, end de skal ifølge gældende regler. På nogle områder anerkender jeg at der er tale om præciseringer, men ikke på alle og ikke på de områder, jeg nævnte.

(Kort bemærkning).

Jens Peter Vernerse (S):

Jeg skal måske gentage. Det, det drejer sig om, er, at Direktoratet for Arbejdsløshedsforsikringen skal føre tilsyn med arbejdsløshedskasserne. Det har de gjort hele tiden. Arbejdsformidlingen skal underrette om negative formidlinger. Det har de skullet gøre hele tiden. Der skal nu ligge en kvartalsrapport om antallet. Det er noget nyt. Man skal opfølge på negative formidlinger. Det har man skullet hele tiden.

Så skal der laves en rådighedsstatistik. Det tror jeg at alle er interesseret i for at vide, hvilket omfang det har. Og så kommer det spørgsmålet om de effektive karantæner, og dertil vil jeg sige, at arbejdsmarkedets parter har været enige i, at det er rigtigt, at der er lighed for disse regler, sådan at alle får en karantæne, der bliver effektiv.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Jeg er helt enig i det, hr. Jens Peter Vernersen først sagde: at det, jeg taler om, er noget, man altid har skullet gøre, altså give indberetning og alt det dér, og jeg er heller ikke i tvivl om, at det sker.

Men i det, jeg læste op, er der ikke bare tale om nogle præciseringer, der er tale om ændringer. Det er korrekt, at Landsarbejdsrådet har sagt ja til det, men det betyder jo ikke, at det ikke er noget, der er værd at bemærke. Uanset at LO's top har sagt ja til det, uanset at Dansk Arbejdsgiverforening har sagt ja til det, så er det alligevel noget, som Folketinget i forhold til ministeren også tilkendegiver noget om. Og nu ligger det altså her som beslutningsgrundlag for ministeren, og det er det beslutningsgrundlag, vi tager stilling til i Folketinget, når vi vedtager lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Når man læser forslaget igennem, så er der vist ikke rigtig nogen tvivl om, at det, der reelt står, det er ikke så meget nyt. Det, der står, og som er nyt, er, at nu skal reglerne overholdes, og det kan Fremskridtspartiet såmænd godt tilslutte sig.

(Kort bemærkning).

Jens Peter Vernersen (S):

Jeg synes måske ikke, det er noget specielt, at Fremskridtspartiet kan tilslutte sig, det tror jeg faktisk alle partier i Folketinget kan, det er jeg faktisk ikke et sekund i tvivl om.

Jeg vil også godt sige, for at det nu ikke skal lyde, som om alle muligheder for at undgå karantæne er opbrugt, at der er rent faktisk i de eksisterende rådighedsregler 17 muligheder for at undgå karantæne, 17 legitime muligheder. Efter det oplæg, der ligger i finansloven, vil der fremover være 15 legitime muligheder for at undgå karantæne. Så det er ikke sådan – hvis man har en arbejdsplads, hvor situationen er helt umulig – at man ikke også efter de nye regler ville kunne undgå karantæne.

Helge Sander (V):

Når Venstre er tilfreds med finanslovforliget, så skyldes det ikke mindst den del, som vi har til behandling nu, nemlig arbejdsmarkedet. Der er måske ikke de store økonomiske beløb knyttet til de her forslag, men til gengæld er der

nogle principper, som ikke alene har indvirkning på det nye finansår, 1995, men også på årene fremover, og det lægger vi faktisk ganske megen vægt på.

Der er også nogle, mener vi, meget, meget afgørende principielle ting, som skinner igennem, nemlig at vi med de forslag her får mindre bureaukrati. Vi får en række opstramninger, som den socialdemokratiske ordfører var inde på, og vi mener, det er væsentlige opstramninger, som gør, at tingene kommer til at fungere noget mere effektivt.

Endelig mener vi overordnet også, at det er vigtigt, at vi har fået reglerne rettet mere imod arbejdsmarkedet, i stedet for at det er sociale foranstaltninger.

Alt i alt står vi altså med et forslag, som Venstres folketingsgruppe hermed gerne vil tilslutte sig. Jeg vil også gerne benytte lejligheden til at kvittere for, at arbejdsministeren meget loyal har omsat forligets tekst til lovtekst.

Så vidt jeg kan se efter en hurtig gennemlæsning, er der i hvert fald kun ganske få smuttere, og jeg vil allerede nu gerne tilsige en hurtig udvalgsbehandling, således at vi måske allerede i næste uge kan få tingene eksperter videre, så det kan vedtages inden juleferien.

En af de ting, som jeg synes er meget glædelige, er, at vi nu kan enes med regeringen om at få taget fat på a-kassernes administration af rådighedsreglerne. Vi har været mange, der har haft en mistanke om, at det stod slemt til, og regeringens egne undersøgelser afslører jo også, at der har været et sandt morads i administrationen af disse rådighedsregler.

Vi kan ikke leve med et system af private foreninger, der forvalter offentlige midler på mere end 50 mia. kr., og som samtidig tilsyneladende har saboteret de tilsynsforpligtelser, der er pålagt systemet.

Det er godt nok stærke ord, men hvad skal man ellers kalde det, når i gennemsnit 22 pct. af indberetningerne bliver væk, når de sendes fra arbejdsformidlingen til a-kasserne? Ja, i nogle af de undersøgte kasser var postvæsenet faktisk ikke i stand til at bringe næsten 50 pct. af brevene frem til rette modtagere. Jeg skal ikke komme ind på årsagerne hertil, men mig bekendt er postkasser uden bund ikke tilgængelige på det danske marked.

Spøg til side! A-kasserne har nu fået en sidste chance. Det her er det gule kort, og jeg kan lige så godt sige med det samme, at vi har det røde med, når vi allerede i september skal se, om dis-

se regelændringer fungerer i virkeligheden. Vi kan ikke tillade et system, hvor misbrugsmulighederne er så oplagte, at de mange ledige, der ikke kan drømme om at udnytte reglerne, bliver mistænkeliggjort på grund af dårlig administration og dårlige regler.

Det er også godt, at der kommer mere konsekvens i rettigheder og pligter i systemet. Det er nu slået fast, at afslag på tilbud i delperiode 2 medfører bortfald af dagpengereetten, og det er slået fast, at man ikke kan afvise tilbud, der fører til arbejde.

Vi kan ikke bevare et system, der bruger milliarder på at bringe ledige tilbage til arbejdsmarkedet, hvis der ikke er noget som helst krav om at deltage i tilbud rettet mod arbejde. Det giver ganske enkelt ikke mening.

Vi har tidligere i dag under arbejdsmarkedsbehandlingen mødt ord som ansvarlighed. Vi tror helt sikkert på, at større ansvarlighed bliver resultatet af de ændringer, som dette lovforslag medfører. Vi mener til gengæld også, det er vigtigt, at det bliver fulgt til dørs, og derfor vil jeg gerne gentage det, vi føler er en gevinst ved den her aftale, nemlig at allerede den 1. september skal vi have en revision eller i hvert fald kigge det igennem og se, om det fungerer efter hensigten.

Til slut skal jeg lige sige: Hr. Jens Peter Vernersen konkluderede, at med dette finanslovforlig havde Venstre – og vistnok også Det Konservative Folkeparti – tilsluttet sig regeringens arbejdsmarkedsreform. Jeg bliver nødt til at sige endnu en gang, at det har vi absolut ikke. Vi har medvirket til de forbedringer, der er omtalt i de fremlagte lovforslag, og de forbedringer føler vi loyalt er indført i lovteksten som allerede noteret, men derfra og så til at være en slags bagstopper, en slags blåt stempel på regeringens arbejdsmarkedsreform og for den sags skyld også skattereformen er der et meget, meget langt stykke. Det vil jeg gerne understrege endnu en gang, da det tilsyneladende har meget svært ved at sive ind hos de socialdemokratiske folketingsmedlemmer.

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Jeg vil nu gerne anholde en bemærkning, hr. Helge Sander kom med, nemlig den, at arbejdsløshedskasserne skulle administrere som et sandt morads. Det er jo ikke rigtigt. Det er faktisk ikke rigtigt. Det er faktisk sådan, at arbejdsløshedskasserne udbetaler mellem 55 og 60 mia. kr. Det svarer til ganske mange udbetalinger.

Og selvfølgelig foregår der også i en så stor udbetalingsforretning – hvis man nu kan kalde den sådan – nogle fejl. Det må der selvfølgelig gøre, havde jeg nær sagt, når det er et system, der også hviler på tro og love-erklæringer, som en gang imellem smutter for nogen. Men det til trods viser den sidste undersøgelse, der er foretaget, at der sker en fejludbetaling, der svarer til 1,4 pct. Ansvar for den ene procent ligger hos medlemmerne. Der er altså tale om direkte forkerte oplysninger fra medlemmerne over for kasserne. Og så har kasserne ansvar for 0,4 pct. Så at sige eller antyde, at det er et sandt morads, synes jeg ikke er rimeligt. Det synes jeg faktisk er aldeles urimeligt.

Dermed være ikke sagt, at der ikke er brug for nogle opstramninger i de tre ben, arbejdsmarkedsreformen hviler på, nemlig for det første, hvordan arbejdsgiverne agerer i forhold til arbejdsformidlingen, for det andet, hvordan arbejdsformidlingen agerer i forhold til arbejdsløshedskassen, og for det tredje, hvordan arbejdsløshedskassen agerer over for den enkelte. Det er det, vi gerne vil vide noget om, have et mere præcist billede af. Vi vil gerne have nogle mere gennemsigtige systemer, så vi kan få et bedre overblik over rådighedsstatistik og så videre.

Jeg vil kvittere for, at vi har fået et bredt flertal bag det ønske, men fra regeringens side hviler det altså ikke på så stor en mistillid, som jeg kunne fornemme lå i hr. Helge Sanders udsagn, hvis jeg har forstået det rigtigt.

(Kort bemærkning).

Jens Peter Vernersen (S):

Til hr. Helge Sander. Først får vi igennem en lang periode under Venstres og De Konservatives regeringsansvar mange arbejdsløse. Når vi så har fået mange arbejdsløse, så mener man åbenbart også, det stort set er de arbejdsløses egen skyld.

Derfor skal vi så høre i dag: Sandt morads! Breve, der bliver væk!

I hvert fald med hensyn til brevene, der bliver væk, vil jeg da sige: Den administrative myndighed kunne jo så rykke for et svar. Det synes jeg var det mindste.

Jeg synes, indlægget fra hr. Helge Sander vidner om den utrolig ringe forståelse, Venstre har for arbejdsmarkedsspørgsmål. Jeg synes, hr. Helge Sander gør sig til talsmand for en ganske ubehagelig jagt dels på de ledige, dels på dem, der administrerer a-kasse-systemet. Det synes jeg hr. Helge Sander skulle holde sig for god til.

Men på den anden side ved vi jo, hvordan kortene er givet.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Jeg er glad ved, at arbejdsministeren og den socialdemokratiske ordfører klart tog afstand fra deres forligspartner, Venstres ordfører hr. Helge Sander, for udtalelsen om sandt morads. Den bygger på nul dokumentation. Der er ingen, der i dag har kunnet påvise, hvor fejlene ligger. Men efter hr. Helge Sanders opfattelse ligger de åbenbart i a-kassen og hos de arbejdsløse.

Det, vi vil sige om lovforslaget, er, at statistikken skal gøres langt bedre end hidtil. Det har været tiltrængt i mange, mange år, for at man kan undgå mistænkeliggørelsen. Hvem er det så, der har været med til at sørge for, at der ikke er sket noget? Det er altså også hr. Helge Sanders parti. Det er også Venstre, som har haft regeringsmagten i mange år. De har jo aldrig gjort noget, for at statistikken skulle blive bedre. Og så taler man nu om, at det er et sandt morads – uden dokumentation! Så kan man henvise til nogle få ting. Nu har arbejdsministeren så også imødegået nogle af de ting, men »et sandt morads« er simpelt hen uanstændigt.

(Kort bemærkning).

Helge Sander (V):

Jeg kan forstå, at det primært handler om ordvalg. For i virkeligheden verden har Socialdemokratiet også erkendt, at det står skraldt til.

Regeringen har selv lavet en undersøgelse, som klart viste, at det ikke var tilfredsstillende, og som en konsekvens heraf har man nu blandt andet lavet en kopiordning, således at der skal indsendes en kopi til direktoratet.

Det havde man vel ikke gjort, hvis det virkede tilfredsstillende. Det kan jeg ikke forestille mig. Og jeg kan ikke forestille mig, at man havde ladet fem og syv være lige, hvis det var således, at man ikke troede, at der var et eller andet, der lå bag alle de breve, der bliver væk.

Næsten 50 pct. breve bliver væk i en forsendelse, hvor man ved, det er helt afgørende, hvorvidt der er en negativ rådgighedsvurdering. Det er da påfaldende. Derfor vil jeg sige både til hr. Jens Peter Vernersen og til hr. Aage Frandsen: Nu vil I skyde Venstre nogle motiver i skoen og bruge udtryk som »jagt på de ledige«. Nej, det, vi synes er det væsentlige – og det sagde jeg også i min tale – er, at de, der virkelig gerne vil ud og have et arbejde, de, der gerne vil følge reglerne osv., ikke bliver mistænkeliggjort.

Det er det, der er sket de seneste år, og derfor er vi tilfreds med, at vi får den opstramning, som ligger i de forslag her, og derfor roste jeg forslaget, derfor roste jeg arbejdsministerens udformning, for vi mener, det er helt i overensstemmelse med det forlig, der er indgået.

Arbejdsministeren byggede sin argumentation på, at der har været meget få fejludbetalinger. Jamen, det er jo slet ikke et argument, der er relevant i den her forbindelse. Det er klart, at fejludbetalingerne henfører til de forudsætninger, der er for at udbetale, og hvis rådgighedsvurderingen ikke har været effektiv, så får man nogle fine procenttal. Det har jo ikke spor med det her at gøre.

Pia Christmas-Møller (KF):

Netop i dag har vi fået nye ledighedstal med glædeligt budskab, nemlig at ledigheden ifølge statistikken falder for anden måned i træk.

Det er rart. Det er godt. Hr. Jens Peter Vernersen var næsten ved at svømme over i begejstring over de nye ledighedstal.

Under den forrige debat var den samme tendens til jubel til stede hos de øvrige regeringspartiers ordførere. Et eller andet sted forstår man dem måske godt. Men hvis man prøver at se lidt nøgternt på tallene –! Jeg vil godt spørge – og det er så hr. Jens Peter Vernersen – om det nu også er så fantastisk flot gået, når man tænker på den økonomiske situation, vi står i i øjeblikket med det opsving, som virkelig buldrer derudad i disse måneder, og som forventes at eksplodere i foråret – og godt for det!

Men er det så i den situation så fantastisk flot, at vi nu har lidt færre arbejdsløse ifølge statistikken? Måler vi statistikens tal i forhold til januar 1993, så er der 13.500 personer færre i ledighedskøen i dag, end der var dengang. Men samtidig er det jo en kendsgerning, at der er 80.000, som er på orlov, og heraf er de 36.000 kommet fra ledighed, og det vil sige, at 36.000 er fjernet fra den officielle ledighedsstatistik.

Jeg siger ikke dette her i et desperat forsøg på at bevare en eller anden påduttet pessimisme. Jeg synes bare, det er lidt nødvendigt, at vi prøver at få lidt proportioner ind i forholdene og prøver at se, hvad det er for en gigantopgave, vi står over for, når vi skal kigge på arbejdsmarkedspolitikken og se på effekten af arbejdsmarkedspolitikken.

Det Konservative Folkeparti har ikke og agter heller ikke at påtage sig noget ansvar for den såkaldte arbejdsmarkedsreform, som rødkløverre-

geringen med én stemmes flertal trak ned over hovedet på alt og alle sidste år.

Det glædede mig meget at høre, at arbejdsministeren under den forrige debat lagde op til, at man fremover ville søge brede flertal, når så væsentlige lovgivninger skulle gennemføres i fremtiden.

Arbejdsmarkedsreformen blev sidste år gennemført med et hastværk og båret igennem med en magtens arrogance, man skal lede meget længe efter her i Folketinget. Resultatet blev derefter. Vi advarede regeringen i tide, men for døve øren.

Regeringen har så siden måttet erkende, at noget aktivt måtte gøres, og det er jo flot nok, at man trods alt erkender sine fejl. Det vil vi fra konservativ side gerne kvittere for.

Vi mener fortsat, at der er behov for en hovedreparation og ikke noget småfedt i form af et serviceeftersyn af arbejdsmarkedsreformen. Vi mener fortsat, der er behov for en egentlig dagpengereform, som tager fat på finansieringssiden og ydelsessiden. Vi mener fortsat, at der er meget at gøre på hele det her område. Men det ændrer ikke ved, at vi fra konservativ side er glade for, at regeringen rakte hånden ud mod de borgerlige partier i forbindelse med ønsket om at justere arbejdsmarkedsreformen, og vi er også tilfreds med det, vi kunne nå i situationen. Vi mener faktisk, at der stort set på alle områder er tale om forbedringer.

Så er det en anden snak, at vi gerne ville have været videre, og hvis tiden tillader det, vil jeg kort prøve at resumere de punkter, jeg synes er de væsentligste. Jeg synes, det er utrolig vigtigt, at vi virkelig får sat fokus på ret og pligt ikke mindst i delperiode 2, hvor vi nu har lagt op til, at der skal være fuld aktivering på fuld tid inden for dagpengemaximum.

Det er godt, at vi får taget fat på rådighedsreglerne for at stramme dem op, så et afslag på et individuelt jobtilbud i delperiode 2 medfører tab af dagpengere retten.

Jeg synes, det er godt, at vi får gjort op med det helt håbløse fænomen, at langtidsledige kunne opleve at få en dagpengemæssig fremgang, når de gik fra delperiode 1 til delperiode 2. Mellem 20 og 30 pct. oplevede at få en præmiering for at være længe ledige. Det har vi gjort op med i forbindelse med det lovforslag, der ligger på bordet nu. Det synes jeg er væsentligt.

Endelig synes jeg også, at det er godt, at vi har fået gennemført en fastholdelse af loftet for antallet af arbejdsgiverbetalte g-dage. Jeg er

enig i, at der var behov for, at vi fik et økonomisk incitament på begge sider af bordet i forbindelse med udarbejdelsen af produktionsplan og arbejdstider og sådan noget, og derfor står jeg ved, at det var meget fornuftigt, at vi gennemførte nogle g-dage. Men omvendt tror jeg også, at vi har fået den adfærdsregulering, vi kan få på området, og derfor mener jeg, at det er relevant af hensyn til de særligt udsatte brancheområder – fiskeri og gartneri og andre sæsonprægede områder – at vi fastholder loftet på de 16 dage årlig.

Jeg synes, det er nogle meget væsentlige elementer, og nu har jeg nævnt hovedpunkterne. Men det betyder ikke, at jeg ikke også synes, at de øvrige punkter i lovforslaget er ganske tilfredsstillende. Jeg vil gerne kvittere for et godt samarbejde med arbejdsministeren og regeringen i det hele taget på dette felt.

Aage Frandsen (SF):

Det, der adskiller regeringens udtalelser fra den tidligere regerings og den nuværende regerings, er, at den tidligere regering åbent sagde, at de ville skære på arbejdsmarkedsområdet. Man fjernede rettigheder og pålagde pligter i ét sammensurium over for de ledige og udstødte.

Det gjorde man formentlig, fordi der i gruppen af ledige ikke findes mange, som en borgerlig regering kunne betragte som deres vælgerkorps. Man talte rent ud af posen. Man talte ikke om serviceeftersyn eller justeringer. Det gør den nuværende regering.

Dykker man ned i, hvad der så ligger i den tågesnak om justeringer og serviceeftersyn, ligger der en række tiltag, som kun kan betegnes som asociale og hovedløse.

Det er oprindeligt ikke mine ord. Det er et citat, som jeg har tilladt mig at tage fra Politiken den 26. november under overskriften »S-hykleri om ledige«. Og det er skrevet af Kaj Poulsen – tidligere kært medlem af dette Folketing og farverig arbejdsmarkedspolitisk ordfører. Jeg ville måske have udtrykt mig mere blidt, men ikke desto mindre er det jo sandt.

Vi er enige i tanken om, at arbejdsløse, der modtager dagpenge, selvfølgelig skal stå til rådighed for arbejdsmarkedet – og det gør de altså også. Det gør de i dag. Der findes ikke – og vi har været inde på det i diskussionen – eksempler, officiel statistik eller andet på, at det skulle være et reelt problem. Der kan altid findes et par eksempler fra det virkelige liv, men et par eksempler er jo ikke udtryk for, at sådan er helheden.

Påstandene – og dem har jeg hørt nogle af i dag – bygger først og fremmest på rygter og fornemmelser, for problemet er jo ikke, at de arbejdsløse ikke står til rådighed for arbejdsmarkedet. Det er arbejdsmarkedet, der ikke står til rådighed for de ledige. Der er mangel på arbejdspladser. Derfor synes jeg også, at det er forkert, at hele diskussionen bl.a. her i efteråret er kommet til at handle meget mere om rådighed end om spørgsmålet om at få arbejdspladser.

Det er også grotesk, synes vi, at nogle af de stramninger omkring rådighed, som vi gennemfører nu, er stramninger, som den borgerlige regering ikke kunne få igennem tidligere, hvilket jo hænger sammen med, at både Socialdemokratiet og fagbevægelsen ville have protesteret.

Vi er glade for, at regeringen har erkendt, at der er problemer i den arbejdsmarkedsreform, som kun er et års tid gammel, endda knap og nap, at der er problemer omkring handlingsplanerne og også omkring jobtræningen, som kun få ledige reelt har fået.

Der er en række ting i det her, som vi er klart imod. Det drejer sig for det første om, at det aftaleprincip, som stadig væk er gældende, ikke gælder i det øjeblik, der er uenighed; for der står udtrykkelig, at arbejdsmarkedsmyndigheden alene skal kunne fastlægge det konkrete tilbud ud fra det aktuelle behov på arbejdsmarkedet.

Vi er heller ikke enige i, at fireugersreglen behøver at blive helt afskaffet. Hvis den endelig skulle være forkortet, mener vi i hvert fald, at den burde være f.eks. fjorten dage.

Det er godt, at man prøver på at gøre jobtræningsforløbet længere. Men på den ene side er der en ubetinget pligt, og hvad er retten på den anden side? Hvis vi skulle have været med, ville vi have set på, hvad det var, de fik ret til. De får ret til at arbejde på fuld tid, siger fru Pia Christmas-Møller, men fuld tid må så betyde en meget lav løn.

Derfor mener vi, at selv om man taler om ret og pligt, er der i høj grad langt mere pligt i delperiode 2, end der er ret. Der ligger en klar stramning i, at man ved et afslag på et jobtilbud, som man ikke bryder sig om, fordi man overhovedet ikke synes, man kan leve op til det, ikke længere har ret til at sige fra, og derfor er der tale om en ubetinget pligt.

I det her har man også i forhold til den gamle arbejdsmarkedsreform i langt højere grad taget udgangspunkt i, hvad arbejdsmarkedet har brug for, hvad systemet har brug for, mere end

hvad det enkelte menneske har brug for. Så på det punkt må man sige, at der er tale om en forringelse, selv om det om andre punkter må siges, at det, der lå i den gamle arbejdsmarkedsreform, ikke var noget at råbe hurra for.

Det siger sig selv, at vi vil stemme imod forslaget, når det skal vedtages her i Folketinget. Men vi vil selvfølgelig følge det og se på de konsekvenser, det får, på samme måde som hr. Helge Sander sagde det: at han havde det røde kort med. Det er en rar ting at vide for ministeren, at dette her var det gule kort – det røde kort kommer i september. Hvis ikke det er i orden, vil vi følge det nøje og se, i hvilket omfang de problemer, som vi forudser i forhold til de ledige, kommer til at passe.

(Kort bemærkning).

Jens Peter Vernersén (S):

Til hr. Aage Frandsen vil jeg sige, at jeg nu alligevel synes, at det generelle billede må være, at vi glæder os over, at vi med disse initiativer giver nye muligheder for, at en række ledige kan komme i beskæftigelse.

Når man hører diskussionen, forekommer det mig en gang imellem, at det næsten er forkert, at nogen kommer i arbejde. Det er jo det, det her skal bruges til: at flest muligt kommer i beskæftigelse, og at flest muligt får en mulighed for at bide sig fast på det ordinære arbejdsmarked. Det er det, som er hele opgaven i det, vi er i gang med.

Og så vil jeg godt henvise til det område, jeg selv kommer fra, hvor opsvinget åbenbart starter denne gang, som det har gjort utrolig mange andre gange. Der har man haft et fald i arbejdsløsheden inden for det sidste år på 28 pct., og man har kommuner derovre, hvor arbejdsløshedstallet er nede på 5 pct.

Det er sådan nogle tal, der gør, at man er nødt til at sikre, at hvis man har brug for arbejdskraft i virksomhederne, kan man også ret hurtigt klare disse handlingsplaner og få lavet aftaler. Ledige kan naturligvis stadig væk komme i arbejde fra dag til dag, men er der brug for uddannelse først, forudsætter det en handlingsplan, og det er det, der kan sættes i værk lidt hurtigere, end det kunne før.

Jeg synes, det er rigtigt, når det går på den måde, og jeg kunne næsten få lyst til at invitere hr. Aage Frandsen over for at se, hvordan det foregår i sådan et vækstområde. Det kunne måske være nyttigt for forståelsen.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Jeg synes naturligvis, at det er utrolig godt og glædeligt, hver gang et menneske kommer i arbejde, hver gang et menneske kommer ud af arbejdsløshedsøknen. Selvfølgelig er det det, og derfor synes jeg også, at der er grund til at glæde sig over - uanset hvem der har æren af det - at arbejdsløsheden falder. Det er der i høj grad grund til. Det skal ikke være sådan, at man har problemer med, at man ikke kan bevare pessimismen - det ville dog være forfærdeligt.

Men det er ikke tilfældigt, når vi og heller ikke hr. Jens Peter Verner sen anvendte ordene: arbejde og beskæftigelse. Vi er tilhængere af rigtigt arbejde, hvor man giver folk arbejde på lige vilkår med andre, og det mener vi at regeringen i langt højere grad burde have gjort. Det koster nogle penge, det ved vi godt, i forhold til, at man giver folk beskæftigelse, og det ligger i mange tilfælde i jobtræningstilbudene.

Det er dér, vores uenighed ligger. Vi siger ikke, at det er forkert, at folk kommer i arbejde - tværtimod. Det er det helt rigtige; men vi mener, at frem for at bruge pengene, som man gør det i øjeblikket, til beskæftigelse kunne man bruge pengene til rigtige job. Det er en stor opgave, regeringen har sat sig for, men tidligere var det i hvert fald tit sådan, at det var svært at se en mening med beskæftigelsen.

Når man ikke har kunnet skaffe en række jobtræningspladser tidligere, så hænger det selvfølgelig sammen med, at der måske har været manglende vilje til at følge det op ude omkring i regionerne. Men der er et stort spring fra det, man skulle lave før, til det ambitionsniveau, regeringen nu lægger op til med hensyn til, hvor mange timer der skal skaffes til folk. Så derfor er det ikke givet, at det går så godt med hensyn til, at alle får den beskæftigelse, vi ønsker.

Vores uenighed går altså på, at vi er tilhængere af arbejde og ikke beskæftigelse.

Annette Just (FP):

Jeg vil gerne sige, at ingen bør være i tvivl om, at Fremskridtspartiet også er tilhænger af, at alle kommer i arbejde.

Derfor glædede vi os, da vi hørte statsministerens tale i begyndelsen af dette folketingsår om, at nu skulle der et ordentligt serviceeftersyn ind. Jeg er nødt til at sige, at vi faktisk også har glædet os over, at Venstre og De Konservative i hvert fald har fået sat et rimeligt pænt fingeraftryk på dette forslag.

Nu står der, i hvert fald så vidt jeg kan læse ud af dette lovforslag, at nu skal man til at overholde alle de regler, der rent faktisk har stået i lovene i masser af år. Nu har man altså tænkt sig også fra regeringens side at sige, at reglerne skal overholdes.

Det er egentlig talt meget rart. Man skal tilmed også stå til rådighed, hvis man skal have dagpenge. Det synes Fremskridtspartiet også er et enormt godt skridt fremad.

Det kan godt være, at der er nogen, der synes, at det er lidt sarkastisk udtrykt; men sagen er jo, at der var alt for gode og rige muligheder for at krybe udenom, navnlig når man gik fra den ene kasse til den anden kasse, om det var arbejdskraftformidlingen eller det var a-kassen, eller hvem det var.

Ministeren gav et udmærket svar på, hvordan det var inde imellem de tre ben, at det hele brød sammen. Det var ikke den enkelte arbejdstager, der var noget galt med. Tænk, det er jeg 100 pct. enig med arbejdsministeren i. Det er ikke den enkelte arbejdstager eller ham, der ikke kan få arbejde, der er noget galt med. Det var den måde, lovgivningen rent faktisk blev udført på. Det var den måde, formidlingen blev udført på, det var dér, fejlen var.

Vi kender alle masser af eksempler på arbejdsgivere, der gerne ville have en arbejdstager, men ikke kunne få det, fordi der ikke var nogen til rådighed på daværende tidspunkt, eller også havde de, man havde fået at vide ville komme, været i arbejde i lang tid, og dem, som rent faktisk var til rådighed, fik man ikke noget at vide om af en eller anden fjollet grund. Og det sidste nye var, at de ikke havde fået deres handlingsplan færdig.

Jeg håber og tror, at dette lovforslag i det mindste er en opstramning på disse ting, og derfor mener vi, at det er et skridt i den rigtige retning. Det er ikke stort nok. Vi ville gerne have haft, at når der blev tilbudt et job, skulle man tage det, ellers ville man miste sin ret til dagpenge i en karantæneperiode.

Det vil jeg selvfølgelig arbejde positivt med i udvalget og prøve at se, om jeg kan komme igennem med et ændringsforslag dér. Men ellers vil jeg sige, at jeg er meget glad for, hvad blandt andre Venstre har sagt om, at dette er det gule kort til at få det til at fungere, og hvis ikke det fungerer til september, tages det røde kort op, og så kommer der helt nye boller på suppen.

Med disse ord håber jeg på en positiv udvalgsbehandling, og jeg vil også være villig til, at vi skal gøre det så hurtigt som muligt.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Det er mest til beroligelse for fru Annette Just.

Jeg kan sige, at vi i Det Konservative Folkeparti ikke opfatter forliget på arbejdsmarkedsområdet som et udtryk for, at nu skal lovene bare overholdes. Der er faktisk markante og gedigne ændringer i regelsættet, ellers havde vi måske heller ikke ladet os fedte ind i sagen.

Noget andet er, hvordan arbejdsministeren og Socialdemokratiet forsøger at sælge dette forlig i forhold til deres respektive baglande m.v. Det skal jeg ikke blande mig i, men der er gedigne forbedringer på rådighedsområdet, på aktivierungsområdet osv.

Fru Annette Just siger, at det skal være sådan, at man mister dagpengereetten, hvis man afslår et jobtilbud. Jeg kan sige, at det er indført i forliget, for så vidt angår delperiode 2. Når en person dér får tilbudt et individuelt jobtræningsforløb og siger nej, bliver den pågældende sendt ud af dagpengesystemet og skal på ny optjene fulde rettigheder, dvs. 26 ugers arbejde inden for tre år.

Det er en markant opstramning. Vi havde gerne set noget tilsvarende for delperiode 1, men det kunne vi ikke komme igennem med. Vi fik nogle andre stramninger for delperiode 1, og det er klart, at der også er lidt forskel på, om man er nyledig eller man er langtidsledig. Det mener vi også skal indarbejdes i reglerne.

Så jeg mener, at fru Annette Just kan se på forslaget med meget positive øjne, for der er væsentlige skridt i den rigtige retning. Det er ikke nok, det er fuldstændig rigtigt. Vi skal vurdere hele regelsættet til september på baggrund af erfaringerne fra det virkelige liv, og vi håber og forventer, at regeringen er handlekraftig, når vi kommer så langt og vi formentlig får bekræftet, at der er behov for yderligere skridt.

Vibeke Peschardt (RV):

Jeg skal indlede med at sige, at jeg i denne sag også taler på vegne af CD, hvis ordfører ikke har kunnet være til stede her.

Også dette lovforslag er en udmøntning af finansloven og en nødvendig opfølgning af arbejdsmarkedsreformen.

Arbejdsmarkedsreformen blev til under meget snævre tidsgrænser. Den var en omvæltning for de systemer, der skulle bruge den, og det er kun naturligt, at indkøringen af den måtte give problemer.

Reformen har været kritiseret fra mange si-

der, ikke mindst af arbejdsgiverne og kommunerne, som i denne sammenhæng jo også er arbejdsgivere. Der var mange, der havde svært ved at forstå, at arbejdsformidlingerne ikke kunne udarbejde handlingsplaner for de ledige i en håndvendning, men så let gik det altså ikke.

Derfor er det godt, at det foreliggende forslag strammer op på systemerne, så de kommer til at virke efter hensigten. Det tror vi vil ske.

Det Radikale Venstre kan støtte forslaget.

Jette Gottlieb (EL):

Jeg kan se ét positivt element i denne såkaldte justering. Det er, at man dropper det såkaldte særligt tilrettelagte 20-timers-jobtræningsforløb i delperiode 2.

Det, man sætter i stedet, er nogle mere omfattende jobtræningsforløb og dertil formentlig nogle flere penge. Det er nok meget godt, at man sætter nogle flere penge af til de langtidsledige.

Ret og pligt, siges det. Ja, det er pligten til at arbejde, men ikke retten til at skaffe sig reelt fodfæste på arbejdsmarkedet. De helt fundamentale problemer bliver der ikke rørt ved, problemer, der betyder, at man ikke optjener timer i sin jobtræning, selv om man arbejder, at man uforskyldt kan ryge ud af dagpengesystemet – i øvrigt også selv om man arbejder i et såkaldt jobtræningsforløb – og at man bliver sat til at arbejde som løntrykker til underbetaling.

I modsætning til det forrige forslag er dette forslag blevet til i knæfald for de borgerlige. Stramningerne i rådigheden er et typisk eksempel herpå. De borgerlige har haft held til at skabe en rådighedsdebat, til trods for at der er konstateret 23 eksempler på manglende rådighed ud af de berømte 800.000, der har været berørt af ledighed.

Med det som baggrund har vi fået nogle rådighedsstramninger. Hr. Aage Frandsen har fuldstændig ret i, at det, vi skal stemme om her i salen, ikke er om detaljer, men om principper.

Nogleordet i stramningerne er øget fleksibilitet. Fundamentet er fortsat, at det er de arbejdsløses skyld, at de er arbejdsløse, og derfor skal det sikres, at de udviser den fornødne mobilitet både geografisk og fagligt.

Jeg ser f.eks. for mig den unge, der efter endt læretid bliver fyret, som har vanskeligt ved at finde fodfæste på arbejdsmarkedet på grund af manglende erfaringer, og som derefter efter et års ledighed som en sidste hilsen bliver sendt ud af sit fag – det er ikke nogen rar tanke.

Det er de ting, der bliver lagt op til, det er hele

påstanden om, at det er de arbejdsløse, der er årsagen til alle problemerne.

Den anden del af forslaget er de administrative stramninger, som bygger på udokumenterede påstande om problemer. De administrative stramninger har måske ét positivt element: Det er de utrolig mange, der skal ansættes i Arbejdsdirektoratet for at foretage kontrollen; men det er nu ikke lige den form for beskæftigelse, jeg sætter størst pris på.

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Jeg vil så nødig starte en større diskussion med et af forligspartierne, Det Konservative Folkeparti, men jeg vil nu alligevel sige, at det undrede mig meget, at fru Pia Christmas-Møller tilsyneladende havde så svært ved at glæde sig over, at ledigheden rent faktisk går ned.

Jeg synes under alle omstændigheder, at Det Konservative Folkeparti har valgt rigtigt ved at gå ind i forhandlingerne, ved at tage medansvar for finansloven, for dermed kan man også i fællesskab glæde sig over fælles resultater det næste års tid.

Så vil jeg også godt sige, at jeg er enig med fru Pia Christmas-Møller i, at der er klare forbedringer i den opstramning, vi foretager. Der er klart en forbedring i indsatsen for de langtidsledige, som jeg hele tiden har syntes var for beskeden. Jeg har syntes, at det har været en alt, alt for svag prioritering, som arbejdsmarkedsrådene har foretaget, når de har truffet beslutninger om, hvordan indsatsen for de langtidsledige skulle løftes.

Jeg synes bestemt også, der er forbedringer i, at vi gør op med det, man kan kalde karruseljobbene, svingdørjobbene, de job, der har et halvt års varighed. Nu siger vi, at for dem, der er langtidsledige, skal der en meget mere massiv indsats til. Det gælder både kvalitetssiden og omfangssiden, når det drejer sig om, hvor mange timer der skal være beskæftigelse, og hvor lange perioder det skal være. I stedet for seks måneders særligt tilrettelagte jobtræningsforløb er der altså tale om tilbud af to års varighed.

Jeg synes også, at det er en kolossal forbedring, at vi nu starter med at omdefinere tilskudsjob til almindeligt arbejde. Som et nyt arbejdsmarkedspolitisk redskab kan arbejdsmarkedsrådene, hvis de kan blive enige med kommunerne, med arbejdsformidlingen og med dem, der måske skal have noget uddannelse, inden for ældreomsorgen oprette helt almindelige stillinger med overenskomstmæssig løn. Det er

noget nyt i arbejdsmarkedsreformen, vi nu får ind, det er et nyt redskab, og det er et redskab, hvor vi langsomt, men forhåbentlig også sikkert i årene fremover kan konvertere tilskudsjob til almindelige job, og det synes vi er dejligt.

Så til hr. Aage Frandsen, som siger, at hvis nu den tidligere regering havde lagt op til stramninger, så havde vi nok protesteret. Det tror jeg egentlig ikke, ikke i en tid, hvor beskæftigelsen går opad, og heller ikke, hvis der havde været det samme grundlag i rådighedsbekendtgørelsen, som der er nu.

Tidligere var det den ledige, der skulle løfte bevisbyrden om, hvorvidt den ledige nu var til rådighed for arbejdsmarkedet, og det skulle man gøre ved to gange om året at stille til en rådighedssamtale – systematiske rådighedssamtaler, som var forhadte af de ledige og af a-kasserne. Og så skulle man i sin dokumentation vise, at man havde skrevet et hav af jobansøgninger, og at man havde fået næsten tilsvarende med afslag. Det er afskaffet, det er væk.

Nu er det arbejdsmarkedsmyndighederne, der skal løfte bevisbyrden. Nu er det arbejdsmarkedsmyndighederne, der skal give de ledige nogle tilbud, der har relevans i forhold til det, den ledige kan, og i forhold til arbejdsmarkedet, og det vil sige, om det er et tilbud, der kan føre den ledige tilbage til arbejdsmarkedet igen. Kun, hvis den ledige optræder på en måde, som måske viser, at den ledige ikke har særlig meget lyst til det, skal man sige: Så skal vi have en rådighedssamtale.

Så lige præcis fordi hele filosofien er, at man har flyttet bevisbyrden fra de ledige til arbejdsmarkedsmyndighederne, kan man ikke sammenligne de to situationer: Hvordan Socialdemokratiet ville have reageret på opstramninger på det gamle grundlag, og hvordan Socialdemokratiet vil reagere på det nye grundlag.

Jeg synes ikke, at der er nogen problemer i at stramme op. Og når jeg ikke synes det, er det, fordi det for det første er beskeden opstramninger, som ikke ret mange vil mærke i nærværdig grad, når beskæftigelsen går opad. Og for det andet går stramningerne først og fremmest på de administrative procedurer, og det mærker brugerne jo ikke.

Vi taler om stramninger i to konkrete situationer. For det første er referencerammen for, i hvor lang en periode man kan sige nej til to job, ført tilbage til det, der var gældende før den 1. januar 1994.

Det andet er, at karantænen skal være effek-

tiv. Der er mange lovgivere, også her i dag, der har været optaget af, at reglerne skal holdes, og det synes vi sådan set også er rimeligt på dette punkt. Karantænen skal være effektiv.

Så er der et par af de såkaldt gyldige grunde til, at man ikke får karantæne, der falder ud, og hvad betyder det? Det betyder, at hvis man har et nyt arbejde om tre måneder, kan man i dag selv sige sit nuværende job op, og så kan man vente i tre måneder.

Vi synes, at det er en god idé at vente med at sige sit job op, til man skal starte i det nye job, eller indtil man skal på efterløn, hvis det er det, man vil om tre måneder, eller indtil man skal starte sin uddannelse. Og det tror jeg faktisk at de allerfleste mennesker selv synes er en glimrende idé. Det er, hvad der sker, hverken mere eller mindre.

Så kan jeg forstå, at hr. Kaj Poulsen, min tidligere kollega, er blevet forfremmet efter SF's opfattelse. Det har jeg ikke nogen kommentarer til, men jeg vil anbefale hr. Aage Frandsen at læse min lille svarartikel i Det Fri Aktuelt i dag under overskriften: »En Røst fra fortiden«.

Så er hr. Aage Frandsen uenig i de bemærkninger, der er om aftaleprincippet. Man skal forstå formuleringerne på den måde, at aftaleprincippet imellem arbejdsmarkedsparterne, altså AF på den ene side og den ledige på den anden side, stadig væk er et aftaleprincip. Alene i de situationer, hvor den ledige i forhold til handlingsplanens indhold optræder på en måde, som er besynderlig, hvis der i tilbudet eller i handlingsplanen ligger noget, som kan føre den ledige tilbage til arbejdsmarkedet, er det måske en god idé at sige: Ved du hvad, makker, du skal altså.

Dagpengesystemet handler ikke om, at man er til rådighed for dagpengesystemet. Det handler faktisk om, at man er til rådighed for arbejdsmarkedet. Derfor den lille justering i situationer, hvor den ledige rent faktisk får et tilbud, der kan føre vedkommende ud af dagpengesystemet og ind på arbejdsmarkedet.

Hvis nogen bortset fra hr. Aage Frandsen oplever det som en voldsom forringelse, så vil jeg godt se vedkommende.

Og så om fireugersreglen. Dér siger vi udtrykkeligt, at vi synes, at det er en god ide, at det bliver aftalt lokalt.

Der kan være meget store regionale forskelle på, om det er hensigtsmæssigt, at arbejdsløsheds-kasserne kan komme ind én uge, to uger, tre uger eller op til fire uger, før handlingspla-

nen bliver udarbejdet, og at der er fire ugers frist efterfølgende til at klage eller til at gøre indsigelse. Det er meget bedre, at sådan noget bliver aftalt lokalt imellem arbejdsløsheds-kasserne og arbejdsformidlingen, og at det er beslutninger, der træffes i de regionale arbejdsmarkedsråd.

Det er rigtigt nok, at vi har lagt et meget højt ambitionsniveau i indsatsen over for de langtidsledige. Det har vi gjort, fordi vi er trygge ved, at arbejdsmarkedets parter og dermed også de regionale arbejdsmarkedsråd nu har fået et instrument, hvormed de faktisk kan tilrettelægge en fornuftig indsats over for de langtidsledige.

Fru Jette Gottlieb sagde, at der skal flere penge til. Dertil kan jeg sige, at det ikke er penge, der mangler eller har manglet i år, og det kommer der heller ikke til næste år. Det er faktisk sådan, at der er penge i overskud i indeværende år til den aktivitet, man skulle have brugt til de langtidsledige, og det er måske lige præcis derfor, at det er nødvendigt at stramme regelgrundlaget op, så man er nogenlunde sikker på, hvad det er for en indsats og i hvilket omfang vi skal tilbyde de ledige, så de kan få en indgang til arbejdsmarkedet.

Derefter vil jeg gerne rette et par misforståelser, som fru Annette Just gør sig skyldig i. Det har aldrig på noget tidspunkt været sådan, at en handlingsplan har været i vejen for, at man kunne få et job, eller at en arbejdsgiver, der har søgt en medarbejder, har kunnet få den pågældende medarbejder. Der har aldrig været tale om, at man skulle have en handlingsplan for at få et helt ordinært arbejde, men der har været tale om, at der har skullet ligge en handlingsplan til grund for situationer, hvor arbejdsgivere gerne har villet have personer med tilskud. Men handlingsplanen i sig selv er ikke nogen hindring for almindelig formidling af arbejdskraft.

Dernæst peger fru Annette Just på det forhold, som har været et problem – det vil jeg gerne erkende – at man i situationer har formidlet mennesker til noget arbejde og sendt dem ud til virksomhederne, hvor det har vist sig, at de har været i beskæftigelse. Men jeg kan oplyse fru Annette Just om, at årsagen til det er, at enten har den ledige ikke meldt tilbage til arbejdsformidlingen om, at man fik arbejdet, eller også har arbejdsgiveren ikke meldt tilbage til arbejdsformidlingen om, at de kun havde ansat to ud af de 10, de fik ud til samtale.

Der ligger altså et ansvar hos arbejdsgiveren, og det er netop det ansvar, vi med disse regel-

ændringer og præciseringer gerne vil have arbejdsgiverne til at leve op til, så vi får et mere reelt billede af, hvem der skal formidles ud, når arbejdsgiverne søger medarbejdere igennem arbejdsformidlingen.

Til sidst vil jeg gerne sige til fru Jette Gottlieb, at der ikke i disse justeringer er tale om noget, der kan kaldes knæfald for de ledige, eller skal vi sige understregning af, at det er de lediges egen skyld. Det er ikke de lediges egen skyld, at de er ledige. Det er de, fordi der mangler arbejdspladser. Der mangler ikke ledige; der mangler arbejdspladser. Men de kommer nu, for det går langsomt og sikkert den rigtige vej.

Jeg tror, alle kan være tjent med, både de ledige, de beskæftigede og Folketinget, at vi for at bevare troværdigheden over for verdens bedste dagpengesystem, også sørger for, at det i en opsvingsperiode og i en opsvingstid virker sådan, som vi gerne vil have det. Det skal vi være helt sikre på, for ellers mister vi tiltroen til dagpengesystemet, og det får ikke den folkelige opbakning, som er nødvendig for at bevare et system med lange dagpengeperioder og med forholdsvis høj ydelse, når man er uforskyldt ledig. Det er baggrunden for præciseringerne; der er ikke tale om knæfald for nogen som helst, men om en optagethed af at bevare et godt dagpengesystem.

Formanden:

Så er vi i anden omgang.

Annette Just (FP):

Jeg vil ganske kort sige til ministeren, at hun egentlig ikke havde behøvet at gøre den slags hånende bemærkninger til det, jeg sagde, for det, jeg sagde, var, at jeg var ret tilfreds med lovforslaget. Ministeren kunne måske have glædet sig over, at selv Fremskridtspartiet synes, det er ret fornuftigt, at man vil stramme op på disse punkter.

Men ministeren siger, at dette her ikke er et knæfald for de ledige, og at vi har verdens bedste system. Systemet er altså ikke så godt, og det er også derfor, jeg er glad for, at det bliver strammet op. Det kan ikke være ministeren ubekendt, at der er uhyggelig mange arbejdsgivere, som har henvendt sig til arbejdsformidlingen og prøvet at få en arbejdstager til at komme ud, men har fået nogle henholdende svar og i hvert fald ikke nogen til at komme og tage det arbejde – almindelige stykke arbejde – der skulle laves.

Derfor er jeg glad for, at der nu bliver stram-

met op. Kan ministeren dog i det mindste ikke for én gangs skyld prøve på at tage en positiv melding som værende en positiv melding og lade være med at prøve at lave den om til en negativ melding? Den var ikke negativ. Jeg er glad for, at vi nu prøver at få reglerne overholdt – de regler, der i øvrigt har stået der hele tiden – og at man tilmed har strammet en anelse op. Det er ikke nok, men lad os nu håbe på, at det i det mindste fungerer.

Aage Frandsen (SF):

Jeg synes, fru Annette Just skulle sammenholde forslaget regler med de gamle regler. Der er altså nogle ændringer, og så kan vi skændes om, hvor store de er.

For det andet synes jeg, at fru Annette Just skulle studere rapporten om flaskehalsproblemer ved lejlighed. Så er man lidt bedre ajour med hensyn til, hvilke problemer der er på det område.

Hvad angår den ordning, vi har, mener jeg også, det er vigtigt at lægge vægt på, at det, vi taler om her, er et forsikringssystem, og at vi skal holde det sådan. Alt det med ret og pligt skal være i det. Det er bare et spørgsmål, i hvilket omfang retten lever op til pligten.

Ministeren siger, at vi har verdens bedste dagpengesystem. Det har vi med hensyn til længden, men vi har det ikke med hensyn til andre dele: satserne hele vejen.

Når ministeren selv beskriver det sådan, at der er eller har været penge nok, og at det altså ikke er det, der er problemet, men at det er mangel på job, får vi igen illustreret, at der er et problem med at skaffe job til folk. Det er det, der har været problemet hele vejen igennem, og det er også det, man kan frygte vil være problemet i fremtiden. Jeg håber da, at det lykkes at fremskaffe disse jobtræningstilbud, selv om vi ikke synes, de er gode nok, fordi vi mener, at det skulle være med en bedre aflønning og også bedre tid end det, vi skønner kommer ud af det. Men man må da håbe, at der kommer så mange som muligt, men vi er altså bange for, at det bliver til beskæftigelse frem for til arbejde.

Jeg forstod ikke helt ministerens bemærkninger om, hvad hun ville gøre, hvis jeg kunne finde nogen, der kunne se, at det var forringelser. Jeg synes søreme, jeg har fundet mange, der fortæller om alle de forringelser, der er, og nogle af dem synes jeg er lidt overdrevne – sådan synes jeg indimellem. Så det er kun lidt af det, jeg her beskriver, men de ting, jeg har beskrevet som

værende stramninger og forringelser, vil jeg da til enhver tid kunne stå inde for at mene er det. Så kan vi bare sige, at enten synes man, de er rimelige – og det er helt i orden at mene det – eller også, at det da ikke er så galt endda. Men jeg kan godt læse indenad; det har jeg da lært engang, og det kan jeg da stadig væk.

Hvad angår vores alle sammens gamle kollega hr. Kaj Poulsen – jeg ved ikke, om han er her, nej, han er forhenværende herinde – har jeg altid syntes, at han var en interessant type, og jeg synes, at han var røsten fra den klasse, han nu engang tilhører, nemlig arbejderklassen, og han gør det på en ganske bramfri måde. Jeg vil under alle omstændigheder ikke citere hele hans artikel, for så tror jeg, jeg ville komme i konflikt med formandens krav til, hvad man må sige her, for han siger nogle mere bramfri ting om nogle af mine nuværende kolleger, og det vil jeg ikke gøre.

Men jeg synes, Kaj Poulsen har en pointe i, at man taler meget om justeringer og om serviceeftersyn – altså bruger nogle ord, som skal minde om noget andet. Serviceeftersyn er, så vidt jeg ved, noget med en bil, og justeringer er nogle småting, der skal laves om. Både han og vi mener, at der er tale om større ændringer, og det har ikke ret meget med bileftersyn at gøre. Derfor brugte jeg citatet.

Jette Gottlieb (EL):

Jeg er vældig glad for, at arbejdsministeren bekræftede, at det, der er det væsentlige, er, at der er mangel på arbejdspladser og ikke på arbejdsløse. Det synes jeg er rart at få slået fast her. Så er vores lille disput fra før holdt udenfor.

Jeg er bange for, at jeg blev misforstået, for det, jeg sagde, var, at rådighedsdiskussionen var udtryk for, at man havde gjort knæfald for de borgerlige, ikke for de ledige. Det gør jo unægtelig en væsentlig forskel. Jeg mener, at man er gået ind i en diskussion, som der ikke var noget grundlag for at gå ind i. Jeg mener ikke, der har eksisteret rådighedsproblemer i vores system, og at der derfor ikke var grund til at lave de stramninger, som man rent faktisk har lavet. Det var hensigten med mine bemærkninger.

Hvad der gør mig en lille smule bekymret, er talen om ret og pligt. Jeg synes, det er rigtigt, at der er ret og pligt i vores system, men jeg er lidt bange for det, som med god ret kunne blive kaldt de »Sicilianske tilbud«, som man som arbejdsløs i delperiode 2 kan komme ud for, nem-

lig de tilbud, som man ikke under nogen omstændigheder kan afslå. Og det er det, der bekymrer mig. Det er dér, jeg synes man skal være forsigtig.

Jens Peter Vernersen (S):

Jeg synes ikke, det er rimeligt at bringe den slags påstande til torvs, som bliver bragt frem her af fru Annette Just: »Uhyggelig mange arbejdsgivere henvender sig på arbejdsformidlingen og kan ikke få arbejdskraft.« Jeg synes, det er beskæmmende, når folketingsmedlemmer holder gang i myter. Måske gør man det af politiske årsager.

Der har været en række tilfælde, hvor det har været påstået, at man ikke kunne få arbejdskraft, når man henvendte sig på arbejdsformidlingen. Jeg er vidende om, at hver eneste – jeg gentager: hver eneste – af disse påstande er blevet undersøgt og efterkontrolleret, og der har faktisk ikke været tilfælde, hvor der har været hold i myterne. Jeg har selv bidraget til i en række tilfælde, hvor myterne er opstået, at sige til den pågældende arbejdsgiver: Så kan I få den arbejdskraft, I har brug for. Og når de får det konkrete tilbud, har der ikke været hold i de påstande, der har været i dagspressen. Jeg synes ikke, vi her i Folketinget bør holde den slags myter i gang.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Jeg vil gerne ganske kort sige, at jeg ikke stillede mig op og brugte de påstande for at skabe myter el. lign., som jeg kan forstå at Socialdemokratiet er nødt til at kravle ind under ved at tro, at det er den slags. Jeg talte heller ikke om flaskehalsproblemer. Jeg talte om almindelige arbejdsmandspladser. Jeg er ikke vidende om, at der er en eneste politiker, der på noget tidspunkt har prøvet at sige, at der er flaskehalsproblemer ved en almindelig arbejdsmandsplads. Ikke desto mindre har jeg i hvert fald personlig fået 8-10 henvendelser fra almindelige små firmaer, der gerne ville have blot en arbejdsmand til at komme og hjælpe med det forhåndenværende arbejde. Og da de ikke kunne få det fra arbejdsformidlingen, satte de en annonce i avisen. Så lykkedes det. De har fået deres arbejde klaret.

Derfor går de ikke videre med sagen, og tænk, jeg synes, det var en glimrende løsning, at de tog sagen i egen hånd. Men vi har et arbejdsformidlingssystem, som gerne skulle fungere. Og det eneste, jeg sagde, var, at jeg var glad for,

at der dog er nogle, der herefter tager sagen alvorligt om at prøve på at stramme op. Jeg kan ikke se, at det behøvede at skabe så megen splid.

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Det kan da godt være, at der er nogle virksomheder, der henvender sig til arbejdsformidlingen, og som ikke lige nu og her får en medarbejder sendt ud. Nogle gange skyldes det måske, at de tilbyder nogle arbejdsvilkår, som ikke er rimelige. Andre gange kan det skyldes, at der ikke er et rimeligt arbejdsmiljø på de arbejdspladser. Sådan er det nu engang.

Men det, jeg synes er godt, er, at der er et stigende antal virksomheder, der faktisk bruger arbejdsformidlingen. I første halvår af 1993 var det 78.000, der blev formidlet ud til almindelige job. I indeværende halvår af 1994 er det 108.000. Og det siger altså noget om, at der er mange virksomheder, der bruger arbejdsformidlingen til at få formidlet arbejdskraft, og de får den. At der kan være et par hist og pist, er muligt, men vi har ikke fundet dem. Det må jeg understrege. Som hr. Jens Peter Vernersen lige har sagt, er det sådan, at hver gang der har været en konkret sag i aviserne, har arbejdsformidlingen faktisk haft ordre til at følge sagen op ved at henvende sig til virksomheden for at høre, hvad problemet var. Og i de situationer har der aldrig været hold i billetterne. Det er det, der er sendt over til arbejdsmarkedsudvalget i en rapport, der hedder »Flaskehalsrapporten«.

Fru Annette Just var lidt vred over, at jeg ikke kvitterede for støtten, og det vil jeg selvfølgelig gerne gøre. Det skal sandelig ikke komme an på det, så hermed kvitteringen.

Hr. Aage Frandsen siger godt nok, at længden af vores dagpengesystem er bedst, men at satsen ikke er det. Nej, det er nok rigtigt. I det franske system er satsen mig bekendt højere, men det hviler jo også på et helt andet princip, nemlig at man så også tager hensyn til familiesituationen, tager hensyn til, hvor mange børn der er, og hvor store de er, så vidt jeg husker det her på stående fod, og det er jo ikke det system, vi har herhjemme. Det bygger langt mere på en individbaseret forsikringsordning, og jeg har også en fornemmelse af, at der her i Folketinget er en bred forståelse for, at det er sådan, det skal være.

Jeg tror også, hr. Arne Frandsen har noget ret i den bekymring, at det ikke alene er penge, der har manglet i det første års tid med den nye arbejdsmarkedsreform.

Det har nok snarere været det, at der var ét redskab, som ca. halvdelen eller i hvert fald en tredjedel af arbejdsmarkedsrådene brød sig mindre om, og det var særligt tilrettelagte jobtræningsforløb. Som arbejdsmarkedspolitisk instrument var det ikke noget, der ringede lige med det samme; og det er sådan set også baggrunden for, at vi laver det om, hvor det nu er en mere individuel jobtræning, man skal have etableret, som både rummer noget beskæftigelse, noget uddannelse og en lidt mere gedigen vejledning af de ledige. Jeg tror nu nok, at det regelopstrammingsprincip, vi nu er i gang med her, hvor rettighederne og pligterne bliver præciseret i forbindelse med den individuelle jobtræning som et mere positivt og rummeligt begreb, vil medføre, at vi nok skal skaffe de pladser, specielt fordi vi omlægger jobtræningsknoten på de 30 pct., så det bliver nogle længerevarende forløb, og specielt fordi vi nu også har det nye redskab, hvormed man faktisk prøver at omkonvertere støttet arbejde til ikkestøttet arbejde.

Jeg har ikke nogen problemer med at sige, at der er opstramminger. Der er et par opstramminger i rådighedsbekendtgørelsen, og baggrunden for, at jeg ikke har problemer med det, er, at der er en bedre beskæftigelsessituation, og baggrunden er jo også, at vi i nogle situationer har oplevet her i foråret og ud på eftersommeren, at man kan have haft lidt svært ved at få erstatningsarbejdskraft til nogle af de rotationsprojekter, som man faktisk har aftalt mellem virksomheden og medarbejderne, og at man har troet, at det så var en aftale, som fint kunne gå i hus, fordi man kunne få erstatningsarbejdskraft, som det imidlertid i nogle situationer har været lidt svært at få.

Det er derfor, vi strammer aftaleprincippet op. For her kan der faktisk være tale om, at man efterfølgende får beskæftigelse.

De tre eksempler, som jeg synes min tidligere kollega nu argumenterer for – nu kan jeg ikke lige huske, hvad der stod i Politiken, men så vidt jeg husker, var det nogenlunde det samme, og som han mente var forringelser på 3 punkter – er nogle af dem, jeg prøver at argumentere med i Det frie Aktuelt i dag.

Han siger for det første, at det, at vi gør karantænen effektiv, smadrer familiernes mulighed for at holde ferie sammen. Det er jo det rene, skinbarlige vrøvl. Det, der er tale om, er, at når man får karantæne og den skulle ligge op til en ferie, skal man vente med den resterende ka-

rantæne til efter sin ferie. Så det kritikpunkt hviler på et forkert grundlag.

Det er også forkert – og det er også noget af det, fru Jette Gottlieb gjorde sig skyldig i en fejl-opfattelse af – at når man havde været ledig i et år, sker der noget drastisk og noget voldsomt, og man bliver fjernet helt fra sit fagområde.

Det, der sker, er, at vi siger, at det arbejde, som den ledige umiddelbart kan varetage eller let kan opkvalificeres til, skal man også kunne formidles til, men at det i alle situationer skal være sådan, at arbejdsformidlingen altid skal formidle den, der har de bedste kvalifikationer til jobbet inden for det fagområde, inden for det erfaringsområde. Så der er altså ikke tale om et nedkvalificeringsinstrument, men snarere om et opkvalificeringsinstrument, for vi bryder os faktisk heller ikke om det, vi kalder gøgeungeeffekten.

Ifølge en undersøgelse, der blev offentliggjort i sidste uge, er der 50 pct. akademikere, der søreme går ud og tager f.eks. HK-arbejde både på lavere fagområder og til en lavere løn – og gør det helt frivilligt.

Så det, at man kan sige, at man måske også kan formidles til et lidt bredere område, er der vel ikke egentlig de store problemer i.

Det tredje punkt, som hr. Kaj Poulsen harceletter over i Det Fri Aktuelt, er, at der igennem satspuljen er sket en stor forvridning af anvendelsesområdet. Han mener, det er meget forferdeligt, at de selvstændige nu skal have nedsat deres a-kasse-bidrag til noget, der svarer til lønmodtagernes. Det synes jeg ikke. Og når jeg synes, det er en forvridning, hænger det ikke mindst sammen med, at der rent faktisk også sker noget godt for a-kasse-bidraget for dem, der er lønmodtagere, og dem, der er på overgangsydelse, og det er jo noget, som ikke mindst hr. Aage Frandsen kan tage sin del af æren for. Så det vil jeg gerne kvittere for.

Men det er nogle nuancer, som hr. Kaj Poulsen slet ikke får med i sine betragtninger, og det er derfor, jeg måske har svaret ham lidt præcist i dag.

Jeg er helt enig i, at det er rigtige job, vi arbejder efter at få flere og flere af, og i det omfang det overhovedet er muligt at få konverteret det, som hr. Aage Frandsen kalder beskæftigelse, til arbejde, gør vi det.

Det nye instrument, som arbejdsmarkedsrådene nu har fået, er faktisk noget, som kan udvikle sig. Jeg synes, det er godt, at vi i virkeligheden for første gang i historien har et arbejds-

markedspolitisk instrument, som vitterlig kan etablere rigtige job, og når det så oven i købet er inden for det område, som trænger allermost til nye og flere hænder, nemlig ældreområdet, så er det jo ikke så tosset endda.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Jeg ved godt, det er mig selv, der har inddraget Kaj Poulsen i debatten. Det, jeg alene hænger på i denne forbindelse, er det, jeg citerede.

Jeg noterede også, at der var noget, jeg ikke ville citere for ikke at komme i konflikt med formanden, og jeg kan også nævne, at det sidste argument, som arbejdsministeren nævnte fra hr. Kaj Poulsens side, som var i Det Fri Aktuelt, ikke var gengivet i Politiken. Men de to første var der. Men jeg hæfter kun for det, jeg sagde heroppe, og kun for det citat, jeg tog ud.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

13) Første behandling af lovforslag nr. L 50: Forslag til lov om ændring af lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension. (Ret til udbetaling af ATP fra det fyldte 60. år for lønmodtagere, der har forladt arbejdsmarkedet).

Af Jes Lunde (SF) m.fl.

(Fremsat 16/11 94).

Lovforslaget sættes til forhandling.